

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH
INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ROCZNIK LXXXVII

2021

POZNAŃ – WARSZAWA 2021

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ROCZNIK LXXXVII
za rok 2021

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES
SECTION OF HISTORY AND SOCIAL SCIENCES

THE INSTITUTE OF HISTORY POLISH ACADEMY OF SCIENCES

HISTORICAL ANNALS

ESTABLISHED BY
KAZIMIERZ TYMIENIECKI

LXXXVII
2021

CONTENTS

STUDIES AND ARTICLES

Patryk Maćkowiak, The character of the lawsuit between Poland and the Teutonic Knights in 1320-1321	7
Marek Daniel Kowalski, Clergymen from the Polish-Lithuanian monarchy ordained in Rome between 1430 and 1521	19
Paweł Stróżyk, Sigla on the subchancellor seal of Kazimierz the Jagiellonian. A contribution to the method of reading seal inscriptions	57
Waldemar Bukowski, Concerning the "Frankfurt wedding" of 1479. The entourage accompanying princess Zofia the Jagiellon to Brandenburg	79
Krzysztof Kaczmarek, Charity collecting practices of the Dominicans in Brzeg	107
Paweł Migdalski, Kazimierz Ślaski as the pioneer of historical research on Western Pomerania. A contribution to the biography of a Polish historian and history of Western Studies during the years 1945-1956	147
Anna Adamska, On 'cult status' books in Medieval Studies. Michael Clanchy and his " <i>From Memory to Written Record</i> "	171
Radosław Biskup, Krzysztof Kwiatkowski, Historical-geographic dictionary of Prussia in the Middle Ages. The conception and purpose of the project, and its publication plans	187
REVIEWS	213

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ZAŁOŻONE PRZEZ
KAZIMIERZA TYMIENIECKIEGO

ROCZNIK LXXXVII
za rok 2021

POZNAŃ – WARSZAWA 2021

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES

GLÓWNY REDAKTOR WYDAWNICTW PTPN / DIRECTOR OF THE PUBLISHING HOUSE
Jakub Kępiński

INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA POLSKIEJ AKADEMII NAUK
THE TADEUSZ MANTEUFFEL INSTITUTE OF HISTORY POLISH ACADEMY OF SCIENCES

PEŁNOMOCNIK DYREKTORA DS. CYFRYZACJI CZASOPISM
DIRECTOR'S PROXY FOR DIGITALISATION OF PERIODICALS
Daniel Boćkowski

KOMITET REDAKCYJNY / EDITORIAL STAFF
Redaktor / Editor-in-chief: Tomasz Jurek
Sekretarz / Assistant: Adam Kozak
Członkowie / Members: Tomasz Jasiński, Jerzy Strzeleczyk

RADA NAUKOWA / EDITORIAL BOARD
Dániel Bagi (Pécs), Sławomir Gawlas (Warszawa), Ivan Hlaváček (Praga), Krzysztof Mikulski (Toruń),
Henryk Samsonowicz (Warszawa), Thomas Wünsch (Pasawa)

Adres Redakcji / Address of Editor-in-Chief
ul. S. Mielżyńskiego 27/29
61-725 Poznań
tel. 61 848 09 17
e-mail: tnjurek@wp.pl; rh@ihpan.edu.pl

Redakcja językowa
Jolanta Rudzińska

Czasopismo recenzowane
Szersza informacja o czasopiśmie:
www.rh-ihpan.edu.pl
<http://rh.ptpn.poznan.pl>

Copyright © by Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2021
Copyright © by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, 2021

p-ISSN 0324-8585
e-ISSN 2451-134X

Printed in Poland

Wydanie I
Poznań – Warszawa 2021

TREŚĆ ROCZNIKA

ROZPRAWY I ARTYKUŁY

Patryk Maćkowiak (Poznań), Charakter procesu polsko-krzyżackiego z lat 1320-1321	7
Marek Daniel Kowalski (Kraków), Duchowni z monarchii polsko-litewskiej wyświęceni w Rzymie w latach 1430-1521	19
Paweł Stróżyk (Poznań), Sygły na pieczęci podkanclerskiej Kazimierza Jagiellończyka. Przyczynek do źródłoznawczej lektury inskrypcji napieczętych	57
Waldemar Bukowski (Kraków), Wokół „frankfurckiego wesela” 1479 roku. Orszak weselny towarzyszący królowie Zofii Jagiellonce do Brandenburgii	79
Krzysztof Kaczmarek (Poznań), Praktyki kwestarskie dominikanów z Brzegu	107
Paweł Migdałski (Szczecin), Kazimierz Śląski jako pionier badań historycznych nad Pomorzem Zachodnim. Przyczynek do życiorysu polskiego historyka oraz badań zachodnich w latach 1945-1956	147
Anna Adamska (Utrecht), O książkach „kultowych” w mediewistyce. Michael Clanchy i jego <i>From Memory to Written Record</i>	171
Radosław Biskup (Toruń), Krzysztof Kwiatkowski (Toruń), Słownik historyczno-geograficzny Prus w średniowieczu. Koncepcja, założenia projektu i plany wydawnicze	187

ARTYKUŁY RECENZYJNE

Sławomir Józwiak (Toruń), Nowy spis urzędników krzyżackich [Dieter Heckmann, Amtsträger des Deutschen Ordens / Dostojnicy zakonu niemieckiego, Toruń 2020]	213
Antoni Gąsiorowski (Puszczykowo), Nielatwa sztuka wydawania pamiętników [Tertulian Stablewski, Pamiętnik z Zakopanego 1956-1968, opr. Łukasz Jastrząb, Kórnik 2020]	225

RECENZJE

Die Historischen Grundwissenschaften heute. Tradition – Methodische Vielfalt – Neuorientierung, hg. von Étienne Doulcier, Daniela Schulz, Dominik Trump, Wien-Köln-Weimar 2021 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	235
Christoph Mielzarek, Albrecht der Bär und Konrad von Wettin. Fürstliche Herrschaft in den ostsächsischen Marken im 12. Jahrhundert, Wien-Köln-Weimar 2020 (<i>Jerzy Strzelczyk, Poznań</i>)	237
Michal Dragoun, Jindřich Marek, Kamil Boldan, Milada Studničková, Knižní kultura českého středověku, Dolní Břežany 2020 (<i>Přemysl Bar, Brno</i>)	239
Illuminierte Urkunden. Beiträge aus Diplomatik, Kunstgeschichte und Digital Humanities / Illuminated Charters. Essays from Diplomatic, Art History and Digital Humanities, hg. von Gabriele Bartz und Markus Gneiß, Köln-Weimar-Wien 2018 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	242
Interregna im mittelalterlichen Europa. Konkurrierende Kräfte in politischen Zwischenräumen, hg. von Norbert Kersken und Stefan Tebruck, Marburg 2020 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	245
Josef Žemlička, Konec Přemyslovců. Skladba a fungování jejich pozdní monarchie, Praha 2020 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	248

Maciej Woźny, Rycerstwo opolskie do połowy XV wieku, Katowice 2020 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	250
Documents concerning Central Europe from the Hospital's Rhodian Archives, 1314-1428, ed. by Karl Borchardt, London – New York 2021 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	253
The Register of Simon Sudbury, Archbishop of Canterbury, 1375-1381, ed. by F. Donald Logan, Suffolk 2020 (<i>Adam Kozak, Poznań</i>)	255
Andrzej Niewiński, Jenieństwo wojenne w późnym średniowieczu. Studia nad problematyką zjawiska w Polsce w kontekście zachodnioeuropejskim, wyd. 2, Oświęcim 2020 (<i>Sobiesław Szybkowski, Gdańsk</i>)	258
Robert T. Tomczak, Kontakty edukacyjne Polaków z uniwersytetami praskimi w okresie średniowiecza. Studium prozopograficzne, Poznań 2020 (<i>Michał Bartoszak, Poznań</i>)	263
Die hallischen Schöffebücher aus der zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts und der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts, bearb. von Dan Sato, Kyoto 2018 (<i>Adam Kozak, Poznań</i>)	266
Mehrsprachigkeit in Ostmitteleuropa (1400-1700). Kommunikative Praktiken und Verfahren in gemischtsprachigen Städten und Verbänden, hg. von Hans-Jürgen Bömelburg und Norbert Kersken, Marburg 2020 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	268
Studieren im Rom der Renaissance, hg. von Michael Mathews, Rainer Christoph Schwings, Zürich 2020 (<i>Michał Bartoszak, Poznań</i>)	271
Fanny Münich, Der sächsische Adel an den Universitäten Europas: Universitätsbesuch, Studienalltag und Lebenswege in Spätmittelalter und beginnender Frühneuzeit, Bd. 1-2, Stuttgart 2019 (<i>Michał Bartoszak, Poznań</i>)	273
Universitätsgeschichte schreiben. Inhalte – Methoden – Fallbeispiele, hg. von Livia Prüll, Christian George, Frank Hüther, unter Mitarbeit von S. Martin, Mainz 2019 (<i>Maciej Zdanek, Kraków</i>)	275
Universitäten und ihr Umfeld. Südwesten und Reich in Mittelalter und Frühen Neuzeit. Beiträge zur Tagung im Universitätsarchiv Heidelberg am 6. und 7. Oktober 2016, hg. von Benjamin Müsegades, Ingo Runde, Heidelberg 2019 (<i>Maciej Zdanek, Kraków</i>)	279
Universität-Reform. Ein Spannungsverhältnis von langer Dauer (12.-21. Jahrhundert), hg. von Martin Kintzinger, Wolfgang Eric Wagner und Julia Crispin unter Mitarbeit von Stefan Hynek, Basel 2018 (<i>Maciej Zdanek, Kraków</i>)	283
Stanisław Kazimierz Kożuchowski, Veritas quatuor causis demonstrata calamitatum Regni Poloniae. Prawda o czterech przyczynach klęsk Królestwa Polskiego, opr. Zbigniew Chodyła, Wieluń 2020 (<i>Andrzej Nowak, Poznań</i>)	288

POLEMIKI

Marcin Starzyński (Kraków), Panu Profesorowi Antoniemu Gąsiorowskiemu w odpowiedzi	291
Antoni Gąsiorowski (Puszczykowo), Wyjaśniam Panu dr. hab. Marcinowi Starzyńskiemu (Uniwersytet Jagielloński)	292
Współpracownicy Roczników Historycznych	295
Lista recenzentów Roczników Historycznych	296

Współpracownicy Roczników Historycznych

- dr Anna Adamska, Department of History and Art History, University of Utrecht, Drift 6, 3512 BS Utrecht, The Netherlands, e-mail: a.b.adamska@uu.nl
- dr Přemysl Bar, PhD., Ústav pomocných věd historických a archivnictví, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Arna Nováka 1, CZ-602 00 Brno, e-mail: bar@phil.muni.cz
- mgr Michał Bartoszak, Zakład Słownika Historyczno-Geograficznego Ziem Polskich w Średniowieczu, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań, e-mail: micha.bartoszak@gmail.com
- dr hab. Radosław Biskup, prof. UMK, Pracownia Słownika Historyczno-Geograficznego Prus Średniowiecznych, Instytut Historii i Archiwistyki, Wydział Nauk Historycznych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, ul. Bojarskiego 1, 87-100 Toruń, e-mail: radekbiskup@gmail.com
- dr Waldemar Bukowski, Zakład Słownika Historyczno-Geograficznego Ziem Polskich w Średniowieczu, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, ul. Sławkowska 17, 31-016 Kraków, e-mail: bukowski@ih.pan.krakow.pl
- prof. dr hab. Antoni Gąsiorowski, e-mail: antgasior@poczta.onet.pl
- prof. dr hab. Sławomir Jóźwiak, Instytut Historii i Archiwistyki, Wydział Nauk Historycznych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, ul. Bojarskiego 1, 87-100 Toruń, e-mail: sj@umk.pl
- prof. dr hab. Tomasz Jurek, Zakład Słownika Historyczno-Geograficznego Ziem Polskich w Średniowieczu, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań, e-mail: tnjurek@wp.pl
- prof. dr hab. Krzysztof Kaczmarek, Zakład Historii Średniowiecznej, Wydział Historii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, 61-614 Poznań, e-mail: krzymosina@op.pl
- dr hab. Marek D. Kowalski, prof. UJ, Instytut Historii, Uniwersytet Jagielloński, ul. Gołębia 13, 31-007 Kraków, e-mail: mdkowal@poczta.onet.pl
- mgr Adam Kozak, Zakład Słownika Historyczno-Geograficznego Ziem Polskich w Średniowieczu, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań, e-mail: adamnichalkozak@gmail.com
- dr hab. Krzysztof Kwiatkowski, prof. UMK, Katedra Historii Skandynawii i Europy Środkowo-Wschodniej, Instytut Historii i Archiwistyki, Wydział Nauk Historycznych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, ul. Bojarskiego 1, 87-100 Toruń, e-mail: krzysztof.kwiatkowski@wp.eu
- mgr Patryk Maćkowiak, doktorant Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, 61-614 Poznań, e-mail: patmac3@amu.edu.pl
- dr hab. Paweł Migdałski, Instytut Historyczny, Uniwersytet Szczeciński, ul. Krakowska 71-79, 71-017 Szczecin, e-mail: pawel.migdalski@usz.edu.pl
- dr hab. Marcin Starzyński, prof. UJ, Pracownia Nauk Pomocniczych Historii i Źródłoznawstwa, Uniwersytet Jagielloński, ul. Gołębia 13, 31-007 Kraków, e-mail: marcin.starzynski@uj.edu.pl
- dr hab. Paweł Stróżyk, prof. UAM, Zakład Źródłoznawstwa i Nauk Pomocniczych Historii, Wydział Historii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, 61-614 Poznań, e-mail: paszeko@amu.edu.pl
- prof. dr hab. Jerzy Strzelczyk, Zakład Historii Średniowiecznej, Wydział Historii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, 61-614 Poznań, e-mail: dorotagata@op.pl
- prof. dr hab. Sobiesław Szybkowski, Zakład Historii Średniowiecza Polski i Nauk Pomocniczych Historii, Instytut Historii, Uniwersytet Gdański, ul. Wita Stwosza 55, 80-952 Gdańsk, e-mail: sobieslaw.szybkowski@ug.edu.pl
- dr hab. Maciej Zdanek, prof. UJ, Oddział Badań Dziejów Uniwersytetu Jagiellońskiego, Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego, al. Mickiewicza 22, 30-059 Kraków, e-mail: mzdanek@wp.pl

Lista recenzentów Roczników Historycznych

dr Anna Adamska (Universiteit Utrecht)
prof. dr hab. Jacek Banaszkiewicz (Instytut Historii PAN, Warszawa)
prof. dr hab. Agnieszka Bartoszewicz (Uniwersytet Warszawski)
prof. dr hab. Hans-Jürgen Bömelburg (Justus-Liebig-Universität Gießen)
prof. dr hab. Roman Czaja (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
prof. dr hab. Marek Derwich (Uniwersytet Wrocławski)
prof. dr hab. Wojciech Drelicharz (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
prof. dr hab. Sławomir Gawlas (Uniwersytet Warszawski)
prof. dr hab. Mateusz Goliński (Uniwersytet Wrocławski)
prof. dr hab. Ivan Hlaváček (Univerzita Karlova, Praha)
dr dr h. c. Winfried Irgang (Herder-Institut, Marburg, emeritus)
prof. dr hab. Andrzej Janeczek (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa)
prof. dr hab. Jarosław Jarzewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)
prof. dr hab. Paweł Jeziorski (Instytut Historii PAN, Toruń)
prof. dr hab. Michał Kara (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Poznań)
prof. dr hab. Edmund Kizik (Uniwersytet Gdański; Instytut Historii PAN)
prof. dr hab. Maria Koczerska (Uniwersytet Warszawski)
prof. dr hab. Marek Daniel Kowalski (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
prof. dr hab. Paweł Kras (Katolicki Uniwersytet Lubelski)
prof. dr hab. Christian Lübke (Universität Leipzig)
prof. dr hab. Halina Manikowska (Instytut Historii PAN, Warszawa)
prof. dr hab. Roman Michałowski (Uniwersytet Warszawski)
prof. dr hab. Krzysztof Mikulski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
prof. dr hab. Zdzisław Noga (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków)
prof. dr Judith Olszowy-Schlanger (École Pratique des Hautes Études, Paris)
prof. dr hab. Krzysztof Ożóg (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
prof. dr hab. Marcin R. Pauk (Uniwersytet Warszawski)
prof. dr hab. Zenon Piech (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
prof. dr hab. Andrzej Rachuba (Instytut Historii PAN, Warszawa)
prof. dr hab. Andrzej Radziwiński (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
prof. dr hab. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski)
prof. dr hab. Krzysztof Skupieński (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin)
prof. dr hab. Leszek Paweł Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski)
prof. dr hab. Jacek Soszyński (Instytut Historii Nauki PAN, Warszawa)
prof. dr hab. Stanisław A. Sroka (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
prof. dr hab. Maria Starnawska (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Siedlce)
prof. dr hab. Marcin Starzyński (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
prof. dr hab. Rafał Stobiecki (Uniwersytet Łódzki)
prof. dr hab. Paweł Stróżyk (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)
prof. dr hab. Adam Szweda (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
prof. dr hab. Sobiesław Szybkowski (Uniwersytet Gdański)
prof. dr hab. Waclaw Uruszczak (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
prof. dr hab. Grischa Vercamer (Technische Universität Chemnitz)
prof. dr hab. Piotr Węcowski (Uniwersytet Warszawski)
prof. dr hab. Martin Wihoda (Masarykova univerzita, Brno)

prof. dr hab. Jacek Wijaczka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
prof. dr hab. Ewa Wólkiewicz (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa)
prof. dr hab. Jan Wroniszewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
prof. dr hab. Piotr Wróbel (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
prof. dr hab. Hanna Zaremska (Instytut Historii PAN, Warszawa)
prof. dr hab. Maciej Zdanek (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
prof. dr hab. Michał Zwierzykowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)

Wyłączny dystrybutor
Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań
tel. 61 852 74 41 wew. 23, fax 61 852 22 05

Aktualna oferta wydawnicza na stronie
www.ptpn.poznan.pl
dystribucja@ptpn.poznan.pl

Szersza informacja o czasopiśmie:
www.rh-ihpan.edu.pl
<http://rh.ptpn.poznan.pl>

Informacja dla Autorów

Redakcja Roczników Historycznych prosi
o nadsyłanie artykułów i recenzji możliwie pocztą elektroniczną
(tnjurek@wp.pl; rh@ihpan.edu.pl).
Najchętniej widzimy program Word for Windows (plik w formacie *.rtf).

ISSN 0324-8585

ISSN 0324-8585